

Indicadors i informació econòmica

Joan Torrent Sellens

Joan Miquel Piqué Abadal

25 hores

Joan Torrent-Sellens

Llicenciat en Ciències Econòmiques i Empresariales, i màster en Anàlisi d'economia aplicada per la UAB. Doctor en Societat de la Informació i el Coneixement per la UOC. Professor de l'àmbit d'economia dels Estudis d'Economia i Empresa de la UOC. Director de la UOC Business School. Director del grup de recerca interdisciplinària sobre les TIC, i2TIC. Ha publicat diversos llibres i articles d'investigació sobre l'economia mundial, espanyola i catalana, com també sobre l'economia del coneixement i l'empresa xarxa. És el director acadèmic del programa de formació a distància.

Joan Miquel Piqué-Abadal

Llicenciat en Ciències Econòmiques i Empresariales per la UAB. Especialització en economia regional i urbana i en l'anàlisi econòmica i del mercat de treball. Ha desenvolupat diversos càrrecs a l'Administració pública (Universitat Autònoma de Barcelona, Generalitat de Catalunya), com també activitats professionals independents, relacionades amb la docència, la producció acadèmica i l'assessorament en els àmbits de l'urbanisme, la planificació estratègica i els afers europeus. Des de l'any 2009, és director general del Consorci Localret. Col·labora amb la UOC des del 2008.

Índex

Presentació	4
Objectius	6
Competències	7
Continguts	8
Metodologia	9
Planificació de l'aprenentatge	11
Activitats	12
Avaluació	13
Eines disponibles a l'aula	15
Bibliografia	17

Presentació

Diàriament es posen al nostre abast moltes informacions i estadístiques relatives a la situació econòmica, del mercat de treball, de les finances públiques, del comerç exterior, etc. Sovint, a més, la realitat s'explica d'acord amb conceptes econòmics que es donen per descomptats o sobreentesos. El resultat d'aquest excés d'informació, combinat amb la manca de temps, és que es fa difícil aconseguir una idea clara i permanentment actualitzada que ens permeti incorporar aquestes informacions tant a la nostra vida diària com aplicar-la a la realitat de la nostra empresa.

Per aquesta raó, és important conèixer i adquirir un domini fluid dels conceptes bàsics, com també de les fonts d'informació principals per tal d'estar ben informat, i per tal d'accedir a les valoracions més acurades i els documents de referència més utilitzats per a l'anàlisi i la formació d'opinions en matèria macroeconòmica i empresarial. Aquest curs permet obtenir aquesta visió d'una manera pràctica i aplicable a la realitat de cada persona o empresa.

Els continguts s'organitzen en tres blocs. En primer lloc, la informació genèrica, o macroeconòmica, a la qual normalment es fa referència com a *macromagnituds*, els grans números de l'economia: producció, oferta, demanda, renda, etc.; en segon lloc, informació més propera, però encara molt agregada: tots els indicadors que fan referència al mercat de treball (activitat, ocupació, atur), al nivell de preus (IPC, etc.), i al sector exterior (importacions i exportacions, balança de pagaments); i finalment, en tercer lloc, la informació més lligada a l'estructura productiva real, la microeconòmica, que fa referència a les empreses (nombre d'empreses, demografia empresarial, sectors d'activitat, etc.). Igualment, en aquest tercer bloc es fa una introducció a l'estructura dels pressupostos públics.

Encara que pràcticament qualsevol informació pot ser classificada segons aquesta estructura, les notícies que rebem a la pràctica difícilment contenen informació “pura”, sinó que sovint es tracta de barreges de tres tipus de peces diferents: dades estadístiques de base (extretes normalment de fonts oficials), anàlisis i interpretacions de les dades (en informes, reportatges, etc.), i valoracions (opinions) sobre aquestes mateixes dades. És important poder saber exactament, davant de qualsevol informació, de quin tipus es tracta, per a poder-la utilitzar de manera adequada.

Objectius

Els objectius d'aquest curs són els següents:

1. Conèixer els conceptes principals relacionats amb l'economia i els indicadors econòmics, com també les relacions principals que mantenen.
2. Conèixer les fonts principals d'informació de base, anàlisi i opinió sobre les variables tractades.
3. Millorar la fluïdesa en la utilització de la informació estadística i periodística, per tal d'aconseguir més capacitat d'anàlisi i interpretació de les dades.

La formació es planteja d'acord amb el concepte de competència. Entenem per *competència* el conjunt integrat i complex de coneixements, capacitats, habilitats, destreses i comportaments laborals, considerats en un sentit molt ampli, que es posen en joc en l'execució d'una activitat laboral determinada.

Les competències que es detallen a continuació són les que fonamenten el conjunt de continguts que es presenten al curs.

Competències

La idea bàsica que vertebra la formació és que els alumnes adquireixin la capacitat de gestionar informació econòmica, amb l'objectiu d'utilitzar-la per a prendre decisions i obtenir resultats concrets. Aquesta capacitat genèrica, al seu torn, requereix l'entrenament de tres capacitats:

1. **Aprendre a obtenir informació:** aprendre a trobar-la, a identificar-la, a diferenciar-la. Tant la informació de base o les "peces d'informació" (informació estadística, inventaris, bases de dades, etc.) com la informació elaborada (estudis, informes, articles d'anàlisi i opinió). Conèixer les fonts, els seus matisos (tècnics, ideològics, etc.) i el seu nivell de qualitat o fiabilitat.
2. **Aprendre a llegir informació:** davant d'una taula estadística o un gràfic, sovint la majoria de persones no saben què mirar, o què dir. Quan ja tenim la informació que busquem, cal saber llegir-la, interpretar-la. Directament de les dades, o formant-nos una opinió a partir de fonts i opinions diferents. Cal saber què significa la informació que tenim al davant; de fet es tracta de convertir la informació en coneixement.
3. **Aprendre a treure conclusions per a millorar les decisions.** Empresarialment, però també personalment, cal saber incorporar el coneixement esmentat a la presa de decisions; no tan sols de decisions estratègiques, sinó també en el dia a dia. Cal tenir la capacitat, per exemple, de prendre decisions sobre l'estalvi, la tresoreria, o l'endeutament depenent de la situació econòmica general i dels mercats financers.

Continguts del curs

A continuació es detallen els continguts del curs **Informació econòmica i indicadors**.

1. Conceptes bàsics per al tractament d'informació
  - 1.1. Estocs i fluxos
  - 1.2. Dades i previsions
  - 1.3. Registres i operacions estadístiques
  - 1.4. Operacions mostrals i universals
  - 1.5. Tractament de dades de fonts diferents
  - 1.6. Valors absoluts, valors relatius i variacions
  - 1.7. Les dades i les seves múltiples interpretacions
2. Informació macroeconòmica (producció, demanda, renda)
  - 2.1. Magnituds macroeconòmiques principals
  - 2.2. La mesura i les dades del PIB
  - 2.3. Fonts principals d'informació macroeconòmica
3. Informació del mercat de treball, el nivell de preus i el sector exterior
  - 3.1. Conceptes principals del mercat de treball i el nivell de preus
  - 3.2. Conceptes principals del sector exterior i la balança de pagaments
  - 3.3. La mesura i les dades estadístiques
  - 3.4. Fonts principals d'informació
4. Informació microeconòmica i finances públiques
  - 4.1. Principals conceptes microeconòmics i dels pressupostos públics
  - 4.2. La mesura i les dades estadístiques

Metodologia

El curs es desenvoluparà d'acord amb la metodologia de la Universitat Oberta de Catalunya. En el curs destaquen els elements metodològics següents:

1) Organització del curs. Cada curs té delimitats les competències prèvies, les competències que cal assolir i els objectius d'aprenentatge. Els continguts s'han elaborat a partir d'aquesta informació, per la qual cosa els materials didàctics i les activitats d'aprenentatge plantejades són les eines fonamentals per a assolir els objectius i les competències del curs. En l'apartat "Planificació de l'aprenentatge" d'aquesta guia es pot consultar el "mapa de navegació" del curs. S'hi interrelacionen objectius, continguts, activitats i temporalització, i és una eina que permetrà al participant organitzar el seu temps amb l'objectiu final de superar el curs. La temporalització per a l'estudi es fa tenint en compte el temps que és aconsellable dedicar a cadascuna de les activitats. Si bé cada persona és qui acabarà marcant el ritme d'estudi, el que aquí es proposa està pensat perquè es pugui seguir adequadament l'avaluació continuada que s'ha establert.

2) Acció de consultoria. L'aprenentatge es basa en la resolució d'activitats o casos pràctics que proposa el consultor/a (o professors virtuals). El professor consultor s'adreça als participants per orientar-los i ajudar-los en les dificultats que els sorgeixen en el procés d'aprenentatge, i aporta retroalimentació (*feedback*) d'una manera constant. Així mateix, comprova que cada participant assoleix els objectius pedagògics i desenvolupa les competències professionals previstes i definides en la guia d'aprenentatge. Fa l'avaluació formativa i personalitzada del participant segons la previsió del curs.

3) Avaluació continuada de l'aprenentatge. Les competències del curs s'assoleixen a partir del plantejament per part del consultor d'exercicis o activitats d'aprenentatge adaptats a les característiques del curs. Les activitats es basaran en l'aplicació dels coneixements a situacions concretes d'un lloc de treball, i seran avaluades de manera que representen una avaluació formativa per al participant. Es plantejaran sis activitats que es tindran en compte a l'hora de determinar el grau d'assoliment dels objectius. Aquestes activitats són tres proves d'avaluació continuada i tres exercicis pràctics, que tant es poden basar en la interacció entre el grup com en el treball individual.

4) Material didàctic. Els participants disposen de material didàctic específic, i de materials de consulta i orientacions tècniques proposades pel consultor/a. Es recomana la lectura dels materials didàctics com a base de l'aprenentatge i de l'assoliment de competències específiques. Amb tot, el consultor/a és qui orientarà sobre la lectura dels materials didàctics i el procediment més adequat per a resoldre els problemes o casos que es proposin.

Planificació de l'aprenentatge

Objectius	Continguts	Materials	Activitats	Temps
Conèixer els conceptes principals relacionats amb l'economia i els indicadors econòmics, com també les relacions principals que mantenen.	Comprensió dels conceptes bàsics i aprenentatge de tècniques per a la recerca d'informació.	Unitat 1: Conceptes bàsics per al tractament d'informació. Primer apartat de les unitats 2 (Informació macroeconòmica) i 4 (Informació microeconòmica i finances públiques), i els 2 primers apartats de la unitat 3 (Informació del mercat de treball, el nivell de preus i el sector exterior)	Lectura dels materials indicats. Activitat al fòrum.	Setmana 1
Conèixer les fonts principals d'informació de base, anàlisi i opinió sobre les variables tractades.	Recerca d'informació i gestió de les dades obtingudes. Aprenentatge i resolució de problemes a l'hora de trobar i analitzar informació.	Apartats 2 i 3 de la unitat 2, apartat 3 i 4 de la unitat 3, i apartat 2 de la unitat 4.	Lectura dels materials indicats. Activitat proposada de recerca d'informació.	Setmana 2
Millorar la fluïdesa en la utilització de la informació estadística i periodística, per tal d'aconseguir més capacitat d'anàlisi i interpretació de les dades.	Diàleg, argumentació i valoració de dades, informació elaborada i opinions.	A partir de la base adquirida mitjançant la revisió dels materials corresponents a l'objectiu anterior, aquest objectiu es treballa basant-se en l'activitat de debat proposada.	Revisió dels materials de l'objectiu anterior com a documentació de consulta i referència. Activitat proposada de debat a l'aula.	Setmana 3

Activitats

El consultor o consultora proposa dues activitats, la resolució de les quals permeten seguir l'avaluació continuada del curs: una activitat de recerca d'informació durant la segona setmana del curs, i una activitat de debat en grup durant la darrera setmana del curs, conjuntament amb tots els companys a l'aula. És obligatori resoldre i donar l'activitat per tal d'obtenir el certificat del curs. Aquesta activitat s'ha de lliurar puntualment dins els períodes que estableixi el consultor o consultora. La puntualitat en el lliurament de les activitats és determinant per a avançar en el curs amb solvència. Es té present la participació activa al fòrum i als debats que plantegi el consultor o consultora.

Avaluació

La metodologia de treball que se segueix és l'**avaluació continuada**, ja que ofereix molts avantatges en un entorn d'aprenentatge no presencial, com ara els següents:

- Permet establir un ritme de seguiment i treball constant, necessari per a l'aprenentatge de qualsevol contingut. El fet d'anar avançant progressivament en l'estudi, treball i assimilació de cada contingut contribueix a arribar, d'una manera més fluida, a l'assoliment final d'uns bons coneixements.
- Permet a cada persona ponderar el grau d'assimilació del contingut que va treballant mitjançant l'activitat, alhora que pot posar de relleu dubtes que l'estudi individual hauria pogut fer passar inadvertits.
- Permet al consultor/a valorar si la persona té assolits o no els conceptes que s'han treballat en cada una de les activitats proposades. Les activitats d'avaluació continuada tenen com a objectiu que l'alumne faci uns exercicis pràctics que il·lustrin si és capaç de portar a la pràctica els conceptes que ha anat estudiant. És clar que fer-ne el seguiment requereix un esforç, però és del tot recomanable, i esdevé un factor clau per a assolir amb èxit els objectius docents.

L'avaluació continuada es basa en el desenvolupament de les activitats, casos pràctics, exercicis o debats que es duen a terme al llarg del curs i que els consultors avaluen. Cal seguir les indicacions i els consells addicionals sobre el format i l'estructura en què s'han de resoldre les activitats plantejades. També és possible que alguna de les activitats consisteixi en un debat, en què els consultors han de valorar les aportacions i l'esforç per participar-hi.

Lliurament de les activitats

L'alumne ha de fer arribar les activitats resoltes a la bústia de lliurament d'activitats de l'aula, –a la qual només té accés de lectura el professorat . Aquest espai és exclusiu de lliurament, *no* és l'espai indicat per a resoldre dubtes amb el consultor/a. Per resoldre dubtes podeu enviar-li un missatge al correu personal. Les activitats d'avaluació continuada són personals i la resolució d'aquestes és individual, llevat que es tracti d'una activitat de grup. Això no representa cap

obstacle perquè hi hagi una fase prèvia de discussió en grup del contingut de l'activitat, però exigeix el lliurament d'una activitat individual i diferenciada. El lliurament d'una activitat copiada o duplicada d'una altra persona del mateix grup o d'un altre grup comportarà la consideració de l'activitat com a *no presentada* per a totes les persones implicades.

Qualificació

Cadascuna de les activitats del curs s'avaluarà a partir dels paràmetres següents:

Apte: s'han assolit correctament els coneixements.

No apte: no s'han assolit els coneixements.

Mitjançant el registre de l'avaluació continuada, accedireu a la nota del curs. Les qualificacions seran introduïdes en el termini aproximat d'una setmana des del tancament del termini de lliurament de l'activitat corresponent. El consultor/a ha d'informar-ne la publicació en el tauler i pot proposar un guió de solucions o els errors més freqüents que s'hagin detectat en la tasca de correcció de les activitats lliurades.

En cas que el participant hagi superat el curs, rebrà la certificació d'apte. En cas de no haver superat el curs, la qualificació final serà no apte.

Eines disponibles a l'aula

Les funcionalitats de les eines disponibles a l'aula són les següents:

Espai comunicació:

La interacció dels/de les consultors/es amb els/les estudiants es donarà, de manera orientativa, seguint aquestes pautes:

Tauler del/ de la professor/a:

És l'espai bàsic de comunicació del/de la consultor/a amb els/les estudiants, de visita imprescindible per al seguiment del curs. S'hi podran trobar, principalment, les següents informacions:

- Missatge de presentació dels i les consultors/es i de benvinguda.
- Guia d'aprenentatge.
- Planificació temporal del curs.
- Especificació de les activitats a realitzar per tal de seguir l'avaluació continuada (incloent dates de tramesa, etc.).
- Notes vàries referents al seguiment del curs.
- Posada en comú de respostes a dubtes particulars que es considerin d'interès general per al grup.

Debat:

En aquest espai s'hi podran realitzar debats, sempre iniciats pel/per la consultor/a. Aquests poden formar part de l'avaluació continuada o bé, eventualment, es poden proposar sense que s'incloguin en l'avaluació. S'espera la participació activa de les persones participants en el curs.

Fòrum:

Aquest és un espai de comunicació informal obert a les iniciatives tant de consultors/es com dels propis i pròpies estudiants. Per exemple:

- Missatge de presentació dels i les estudiants.
- Problemes sobre temes de configuració i funcionament de l'entorn de l'aula, que poden ser resolts entre els propis i pròpies estudiants i, en ocasions, pel consultor o la consultora.
- S'hi poden plantejar dubtes, comentaris i qüestions referides als continguts de l'assignatura que els/les estudiants vulguin compartir amb la resta de participants.

- Explicitació d'inquietuds respecte a la nova experiència que suposa estudiar a una universitat virtual.
- Comentaris sobre temes de caràcter professional, sobre el funcionament dels mòduls i les proves d'avaluació continuada, entre altres.
- Permet proposar temes d'actualitat relacionats amb els mòduls i que es vulguin plantejar com a debat (adreces d'Internet, notícies de premsa, articles, etc.).
- Comentaris sobre la marxa del curs.
- Comentaris, observació d'errades i suggeriments sobre els materials dels mòduls.
- I qualsevol altra cosa a iniciativa dels i de les alumnes.

Espai de planificació:

En aquest espai es pot trobar el calendari del curs.

Espai de recursos:

En aquest espai s'inclou el material didàctic, la guia d'aprenentatge i altres recursos de consulta. Tanmateix s'inclouen diferents fonts d'informació que es poden utilitzar durant el curs com a material complementari, a requeriment dels consultors/es.

Espai d'avaluació:

En aquest espai trobareu la bústia de Practiques, on enviareu les vostres activitats i des d'on, també, podreu accedir al vostre registre de qualificacions així com el vostre Expedient acadèmic.

Tauler e-formació UOC-SOC:

En aquest tauler podreu trobar diferents informacions de caràcter general pel bon desenvolupament del curs.

Bibliografia

Us adjuntem un seguit de referències bibliogràfiques que poden ser del vostre interès.

Banc Central Europeu. <www.ecb.eu>

Banc d'Espanya. *Butlletí Econòmic.* <www.bde.es>

BBVA. *Previsiones España.*

<http://www.bbvaresearch.com/KETD/fbin/mult/Previsiones_Espana_tcm346-175641.pdf?ts=2962011>

BBVA. *Situación España.*

<<http://serviciodeestudios.bbva.com/KETD/ketd/esp/nav/geograficas/europa/espana/index.jsp>>

CNE. Comptabilitat Nacional d'Espanya.

<<http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft35%2Fp008&file=inebase&L=0>>

CNTE. Comptabilitat Nacional Trimestral.

<<http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft35%2Fp009&file=inebase&L=0>>

Comissió Europea. *Employment in Europe.*

<<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=593>>

Comissió Europea: Direcció General d'Economia i Afers Financers. *European Economic Forecast.*

<http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/forecasts_en.htm>

CRE. Comptabilitat Regional d'Espanya.

<<http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft35%2Fp010&file=inebase&L=0>>

DIRCE. Directori Central d'Empreses.

<<http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft37%2Fp201&file=inebase&L=0>>

EPA. Enquesta de població activa.

<http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=/t22/e308_mnu&file=inebase&N=&L=0>

Fons Monetari Internacional. World Economic Outlook. <www.imf.org>

Idescat. Institut d'Estadística de Catalunya. <www.idescat.cat>

INE. Institut Nacional d'Estadística. <www.ine.es>

La Caixa. *Informe Mensual.*

<<http://www.lacaixa.comunicacions.com/se/index.php?idioma=esp>>

LFS. Labour Force Survey.

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/labour_market/introduction>

Ministeri d'Economia i Hisenda. Escenari Macroeconòmic d'Espanya.

<<http://serviciosweb.meh.es/apps/dgpe/default.aspx>>

OECD. *OCDE Economic Outlook.*

<http://www.oecd.org/document/18/0,3746,en_2649_37443_20347538_1_1_1_37443,00.html>

PIB. Producte interior brut.

<<http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft35%2Fp009&file=inebase&L=0>>